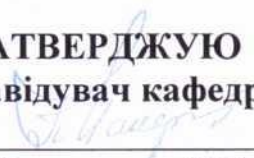

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Макаренко П.М.

«02» вересня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка підприємства

освітньо-професійна програма Екологія
спеціальності 101 Екологія
галузь знань 10 Природничі науки
освітній ступінь бакалавр

факультет агротехнології та екології

освітньо-професійна програма
Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство
освітній ступінь бакалавр

факультет технології виробництва і переробки продукції тваринництва

Полтава

2019-2020 н. р./ 2020-2021 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка підприємства» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Екологія спеціальності 101 Екологія та освітньо-професійною програмою Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва.

Мова викладання: державна

Розробник: Волкова Н.В., ст. викладач кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин

Протокол від 2 вересня 2019 року № 1

Погоджено науково-методичною радою спеціальності «Екологія»

Протокол від «3» вересня 2019 року № 1

Голова (А.О. Тараненко)

Погоджено науково-методичною радою спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Протокол «03» вересня 2019 р. № 1

Голова (В.М. Юхно)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання		Заочна форма	
	101 Екол_бд _2017	204 ТВППТ_бд _2017	204 ТВППТ_бз _2018	204 ТВППТ_бз _2019
Загальна кількість годин	90		90	
Кількість кредитів	3		3	
Місце в індивідуальному навчальному плані студента	Обов'язкова		Обов'язкова	
Рік навчання (курс)	3		2	1
Семестр	5		4/5	2/3
Лекції (годин)	16		4*	4*
Практичні (годин)	14	28	4	4
Самостійна робота (годин)	60	46	82	82
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота для заочної форми навчання) (годин)	-		40	40
Вид підсумкового контролю	залік		залік	

*з яких 2 год. – настановча лекція у 2019-2020 н.р.

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Міждисциплінарні зв'язки: обов'язкова дисципліна професійної підготовки, тісно пов'язана з дисциплінами: «Вища математика», «Правознавство», «Філософія», «Інформаційні технології».

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємства» полягає у розкритті економіки як науки, що вивчає теоретичні основи і практичні форми функціонування ринкових структур і механізмів взаємодії суб'єктів економічної діяльності суспільства.

1.2 Основні завдання навчальної дисципліни «Економіка підприємства»:

- підкреслити цільові характеристики діяльності підприємства на ринку;
- сформувати програму виробництва продукції та її реалізації, ресурсне забезпечення виробничої програми;
- визначити складові ресурсного потенціалу підприємства та знайти шляхи його ефективного використання;
- засвоїти поняття: ринкова система, попит та пропозиція, виробнича програма підприємства, основні засоби, амортизація, нематеріальні активи, оборотні кошти, поточні витрати підприємства, собівартість продукції; собівартість видів продукції; склад поточних витрат; вивчення методів та прийомів аналізу, планування витрат підприємства;
- визначити поняття механізму формування та використання доходів і прибутків підприємства від різних напрямів його діяльності (виробничої, комерційної, зовнішньоекономічної, фінансової, інвестиційної тощо);
- оцінити ефективність господарської діяльності та знайти шляхи її підвищення.

Компетентності для спеціальності 101 «Екологія»:

загальні:

- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

фахові:

- здатність до розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.

Програмні результати навчання:

- демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.
- поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.
- підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

Компетентності для спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»:

загальні:

- знання та критичне розуміння предметної області та професійної діяльності;
- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з інших джерел.

фахові:

- здатність застосовувати базові знання з економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва;
- здатність до розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.

Програмні результати навчання:

- визначати шляхи пошуку, оброблення та узагальнення інформації;
- володіти основними принципами економіки та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва;
- проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Підприємство як економічний суб'єкт господарювання

Тема 2. Виробнича програма та виробнича потужність підприємства

Тема 3. Основні фонди підприємства

Тема 4. Оборотні засоби підприємства

Тема 5. Трудові ресурси та стимулювання праці робітників

Тема 6. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції (послуг)

Тема 7. Ціни та ціноутворення на підприємствах

Тема 8. Фінансові результати діяльності підприємства

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	101 Екол_бд_2017				204 ТВППТ_бд_2017				204 ТВППТ_бз_2018, 204 ТВППТ_бз_2019			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Підприємство як економічний суб'єкт господарювання	11	2	2	7	9	2	2	5	11	2		9
Тема 2. Виробнича програма та виробнича потужність підприємства	11	2	2	7	9	5	2	5	9			9
Тема 3. Основні фонди підприємства	12	2	2	8	12	2	4	6	13		2	11
Тема 4. Оборотні засоби підприємства	9	2		7	12	2	4	6	11			11
Тема 5. Трудові ресурси та стимулювання праці робітників	12	2	2	8	12	2	4	6	11			11
Тема 6. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції (послуг)	12	2	2	8	12	2	4	6	9			9
Тема 7. Ціни та ціноутворення на підприємствах	11	2	2	7	12	2	4	6	11			11
Тема 8. Фінансові результати діяльності підприємства	12	2	2	8	12	2	4	6	15	2	2	11
Усього годин	90	16	14	60	90	16	28	46	90	4	4	82

6. Теми практичних занять

Назви тем	101 Екол_бд_2017	204 ТВППТ_бд_2017	204 ТВППТ_бз_2018, 204 ТВППТ_бз_2019
Тема 1. Підприємство як економічний суб'єкт господарювання	2	2	
Тема 2. Виробнича програма та виробнича потужність підприємства	2	2	
Тема 3. Основні фонди підприємства	2	4	2
Тема 4. Оборотні засоби підприємства		4	
Тема 5. Трудові ресурси та стимулювання праці робітників	2	4	
Тема 6. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції (послуг)	2	4	
Тема 7. Ціни та ціноутворення на підприємствах	2	4	
Тема 8. Фінансові результати діяльності підприємства	2	4	2
Усього по темах	14	28	4

Теми самостійної роботи

Назви тем	101 Екол_бд_2017	204 ТВППТ_бд_2017	204 ТВППТ_бз_2018, 204 ТВППТ_бз_2019
Тема 1. Підприємство як економічний суб'єкт господарювання	7	5	9

Тема 2. Виробнича програма та виробнича потужність підприємства	7	5	9
Тема 3. Основні фонди підприємства	8	6	11
Тема 4. Оборотні засоби підприємства	7	6	11
Тема 5. Трудові ресурси та стимулювання праці робітників	8	6	11
Тема 6. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції (послуг)	8	6	9
Тема 7. Ціни та ціноутворення на підприємствах	7	6	11
Тема 8. Фінансові результати діяльності підприємства	8	6	11
Разом	60	46	82
в т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)			40

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок в розрізі тем передбачених робочою навчальною програмою по дисципліні «Економіка підприємства».

Індивідуальні завдання по дисципліні «Економіка підприємства» для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання втілюються шляхом виконання контрольної роботи методичні рекомендації по виконанню яких наведено у Комплексі навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни.

8. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання, форми поточного і підсумкового контролю

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним рівня вище межі незадовільного навчання.

Одним із обов'язкових елементів навчального процесу є систематичний поточний контроль засвоєння знань та підсумкова оцінка рівня засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці.

Поточний контроль успішності студентів денної форми навчання (Екол_2016_б_д, ТВППТ_2016_б_д) здійснюється за видами навчальної роботи:

- тестування (0-5 балів);
- підготовка доповіді (0-5 балів);
- підготовка та захист реферату (0-10 балів);
- розв'язання задач на практичних заняттях (1-5 балів);
- виконання тематичної контрольної роботи (1-10 балів);
- виконання завдань самостійної роботи (1-10 балів).

Розв'язування тестів – проводиться на кожному практичному занятті, крім тих, на яких виконується контрольна робота. Бали: від 0-5 (по 0,5 балів за кожну правильну відповідь);

Підготовка доповіді. Бали: 0-5 (залежно від змістового наповнення, оформлення, захисту: без захисту – до 3-х балів, з захистом – 3-5 балів);

Підготовка реферату з презентацією. Бали: 0-10 (залежно від змістового наповнення, оформлення, якості викладу матеріалу: використання слайди з теоретичним змістом – від 0-5 балів; відео, статистичні дані, власні розробки – від 5 до 10 балів);

Контрольна робота проводиться 1 раз протягом семестру. Бали: 0-10 (залежно від правильності відповідей на теоретичні питання та розв'язку задачі);

Виконання завдань зі самостійної роботи: Бали: 0-10 (якщо це реферат – залежно від змістового наповнення, оформлення та захисту: без захисту – до 5-х балів, з захистом – 5-10 балів; якщо це практичне завдання – від повноти оформлення таблиць та вірності розрахунків: таблиця без аналізу та висновків – 0-5 бали, з аналізом – 5-10 балів).

Критерії та шкала оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Показано глибоке знання матеріалу предмету. Проявлено систематизований характер знань з питань економіки та організації інноваційної діяльності і здібність до їх самостійного поповнення. Успішно виконано програмні завдання.
3-4	Показано знання основного матеріалу курсу. Відповіді на питання не повні виявлені труднощі в практичному застосуванні питань теорії. Допущено помилки у відповідях але є передумови для їх виправлення під керівництвом викладача.
1-2	Показано знання з більшості питань основного матеріалу курсу. Відповіді на питання неповні. Виявленні труднощі в практичному застосуванні питань теорії. Допущенні помилки у відповідях та розрахунках системного теоретичного методичного характеру.
0	Показано досить низький рівень знань основного матеріалу курсу або їх відсутність. Допущенні принципові помилки у виконанні передбачених програмних завдань.

Поточний контроль успішності студентів заочної форми навчання здійснюється за видами навчальної роботи (204 ТВППТ_бз_2018, 204 ТВППТ_бз_2019):

- розв'язування тестів (0-10 балів): 1 бал за кожну правильну відповідь.
- виконання вправ на практичних заняттях (0-5 балів):

0 - показано досить низький рівень знань основного матеріалу курсу або їх відсутність. Допущенні принципові помилки у виконанні передбачених програмних завдань.

1-2 балів – показано знання з більшості питань основного матеріалу курсу. Відповіді на питання неповні. Виявленні труднощі в практичному застосуванні питань теорії. Допущенні помилки у відповідях та розрахунках системного теоретичного методичного характеру;

3-4 балів – показано знання основного матеріалу курсу. Відповіді на питання не повні виявлені труднощі в практичному застосуванні питань теорії. Допущено помилки у відповідях але є передумови для їх виправлення під керівництвом викладача;

5 балів – показано глибоке знання матеріалу предмету. Проявлено систематизований характер знань з питань економіки та організації нормування праці і здібність до їх самостійного поповнення. Успішно виконано програмні завдання.

– підготовка доповіді (0-10 бала) – здобувач готує доповідь за темою заняття. Бали виставляються в залежності від змістового наповнення доповіді.

– Максимальна кількість балів за виконання контрольної роботи становить 40 балів. 0 балів - контрольна робота не виконана, студент не допускається до іспиту; (0-10 балів) - контрольна робота виконана не в повному обсязі, або (та) містить значні помилки, недоліки в оформленні; 11-35 балів - контрольна робота виконана в повному обсязі, можливі помилки та недоліки в оформленні; 36-40 балів - контрольна робота виконана в повному обсязі.

Критерії та шкала оцінювання виконання контрольної роботи здобувачами вищої освіти заочної форми навчання

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне	0-2	Несвідоме, механічне відтворення матеріалу зі значними помилками та прогалинами; судження необґрунтовані; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь містить стилістичні та граматичні помилки.
	3-5	Свідоме відтворення матеріалу з незначними помилками; дещо порушено логічність та послідовність викладу; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь стилістично правильна, містить незначні граматичні помилки.
	6-8	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, дещо порушено послідовність викладу. Відповідь стилістично та граматично правильна.
	8-10	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить власні приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. Відповідь стилістично та граматично правильна.
Максимальна кількість балів	20 балів	
Професійно-орієнтоване	0-5	Є помилки у кількісному аналізі результатів дослідження
	6-10	Кількісна обробка результатів виконана правильно та за усіма показниками. Якісний аналіз показників поверховий. Зроблено інтерпретацію результатів. Інтерпретація містить узагальнену характеристику досліджуваного явища. Є загальні рекомендації щодо проведення корекційної роботи. У роботі є незначні стилістичні та граматичні помилки.
	11-15	Кількісна обробка результатів виконана правильно та за усіма показниками. Зроблено якісний аналіз усіх показників. Зроблено інтерпретацію результатів. Інтерпретація містить узагальнену характеристику досліджуваного явища, зазначаються типологічні особливості. Рекомендації конкретизовані відносно одержаних результатів. Робота написана стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів.
	16-20	Кількісна обробка результатів виконана правильно та за усіма показниками. Зроблено якісний аналіз усіх показників. Аналіз детальний та послідовний. Зроблено інтерпретацію результатів. Інтерпретація містить узагальнену характеристику досліджуваного явища, описуються можливі причини такого результату, зазначаються типологічні особливості. Рекомендації конкретизовані відносно одержаних результатів. Наведено приклади конкретних технік або завдань, які можуть бути використані. Робота написана стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів.

Максимальна кількість балів	20 балів	
Всього	40 балів	Робота може бути повернута на доопрацювання у разі невідповідності вимогам

Форма проведення підсумкового контролю згідно робочого та навчального плану у – залік.

9. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Розподіл балів оцінювання знань з навчальної дисципліни
(денна форма навчання 101 Екол бд 2017, 204 ТВППТ бд 2017)

Назва теми	Поточний контроль за видами навчальної роботи студентів, балів					Разом всі види контролю, балів
	Тестування	Підготовка доповіді	Підготовка та захист реферату	Розв'язання задач	Виконання завдання зі самостійної роботи	
Тема 1. Підприємство як економічний суб'єкт господарювання	5		10			15
Тема 2. Виробнича програма та виробнича потужність підприємства	5	5		5		15
Тема 3. Основні фонди підприємства	5			5		10
Тема 4. Оборотні засоби підприємства	5			5		10
Тема 5. Трудові ресурси та стимулювання праці робітників	5			5		10
Тема 6. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції (послуг)			10	5		15
Тема 7. Ціни та ціноутворення на підприємствах		5		5		10
Тема 8. Фінансові результати діяльності підприємства	5				10	15
Разом	30	10	20	30	10	100

Розподіл балів оцінювання знань з навчальної дисципліни
(заочна форма 204 ТВППТ бз 2018, 204 ТВППТ бз 2019)

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів				Разом за темою
	розв'язування тестів	виконання вправ на практичних заняттях	підготовка доповіді	виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Підприємство як економічний суб'єкт господарювання	10	15	10		35
Тема 2. Виробнича програма та виробнича потужність підприємства					
Тема 3. Основні фонди підприємства					
Тема 4. Оборотні засоби підприємства					
Тема 5. Трудові ресурси та стимулювання праці робітників	10	15	10		35
Тема 6. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції (послуг)					
Тема 7. Ціни та ціноутворення на підприємствах					
Тема 8. Фінансові результати діяльності підприємства					
Всього	20	30			60
Індивідуальне завдання: контрольна робота	40				40
Разом	20	20	20	40	100

9. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Балацький Є.О. Економіка підприємства: навч. посіб. / Є.О.Балацький, О.М.Дутченко, Г.М.Шамота та ін. - Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2014. - 154 с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: навч. посіб. - Вид. 2-ге, доп. і перер./ І.М.Бойчик. - К.: Атіка, 2006. - 528 с.
3. Гетьман О.О. Економіка підприємства: навч. посіб. - 2-ге вид. / О.О.Гетьман, В.М.Шаповал. - К.: ЦУЛ, 2010. - 488 с.
4. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навч. посіб. для студентів вузів / В.І.Гринчуцький, Е.Т.Карпетян, Б.В.Погріщук - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 303 с.
5. Економіка підприємства: ділові ігри, ситуації та імітаційні задачі: навч.-метод. посіб. / За ред. Г.О.Швиданенко; Міністерство освіти і науки України, КНЕУ ім.Вадима Гетьмана. - К.: КНЕУ, 2006. - 120 с.
6. Економіка підприємства: підруч. / За ред. С.Ф.Покропивного. - К.: КНЕУ, 2006. - 528 с.
7. Мацибора В.І. Економіка підприємства: навч. посіб. для вузів / В.І.Мацибора, В.К.Збарський, Т.В.Мацибора. - К.: Каравела, 2008. - 312 с.
8. Момот Т.В. Економіка підприємства: навч. посіб. / Т.В.Момот, Т.Г.Соболева. - Харків: ХНАМГ, 2008. - 119 с.
9. Примак Т.О. Економіка підприємства: навч. посіб. / Т.О.Примак. - 4-те

вид. - К.: Вікар, 2006. - 219 с.

Допоміжні

10.Добровольська О.В. Класифікація факторів впливу на економічну стійкість підприємств / О.В.Добровольська // Інвестиції: практика та досвід. - 2007. - №8. - С.23-27.

11.Довгань Л.Є. Стратегічна стійкість у системі стратегічного управління підприємством / Л.Є.Довгань, Г.А.Мохонько // Актуальні проблеми економіки. - 2010. - № 11. - С.115-122.

12.Дробишева О.О. / Дослідження ефективності діяльності промислового підприємства. О.О.Дробишева, А.О.Кандебей. - 2013. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_5_137.pdf

13.Економіка виробничого підприємництва: навч. посіб. / За ред. Й.М.Петрович. - 3-тє вид., випр. - К.: Знання, 2002. - 405 с.

14.Зорінець П.І. Економічна стійкість та фінансова безпека підприємства в умовах нестабільності ринку / П.І.Зорінець // Формування ринкових відносин в Україні. - 2011. - № 9. - С.34-37.

15.Кларин М.В. Инновации в обучении: метафоры и модели: Анализ зарубежного опыта / М.В.Кларин. - М.: Наука, 1997. - 223 с.

16.Князева О.А. Економіка та організація виробництва підприємств радіозв'язку, радіомовлення та телебачення: навч. посіб. / ОА.Князева. - Одеса: ОНАЗ ім. О.С.Попова, 2010. - 84 с.

17.Куц Л.Л. Стратегічна стійкість підприємства: навч. посіб. / Л.Л.Куц. - Тернопіль: Інфотехцентр, 2011. - 180 с.

18.Кушнір Т.Б. Сучасні напрямки досліджень сутності стійкого розвитку підприємств / Т.Б.Кушнір, Ю.В.Сидоренко // Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка». - 2010. - № 1. - С.148-152.

19.Мітяєва Т.Л. Поняття галузі та передумови її формування. - 2013. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?..

20.Парамонов А.О. Структура та механізм галузових перетворень з позиції становлення оптимальної моделі сталого розвитку регіону. / А.О.Парамонов // Теорія і практика державного управління. - 2013. - Вип.4 (43). - С.1-5.

21.Таран-Лала О.М. Особливості дослідження питань з управління підприємствами на сучасному етапі розвитку економіки України. / О.М.Таран-Лала // Економіка и управление. - 2010. - № 5 - С.59-64.

22.Тоцький В.І. Організаційний розвиток підприємства / В.І.Тоцький, В.В.Лавриненко. - К.: КНЕУ, 2005. - 247 с.

23.Шершньова З.Є. Стратегічне управління: підруч. - 2-ге вид., перер. і доп. - К.: КНЕУ, 2004. - 699 с.